

Tervetuloa toisen asteen koulutuksen työelämäyhteistyöverkoston tapaamiseen!

23.11.2022 klo 9-11

- **Verkoston toiminnan ja tavoitteiden esittely; ajankohtaista koulutuksessa**
Kati Lounema, yksikön päällikkö, Ammatillinen koulutus
Petri Lehikoinen, yksikön päällikkö, Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö
- **Työelämän ja koulutuksen yhteistyön eri muodot ja mahdollisuudet**
- **Työelämäyhteistyön tilannekuva tilastojen ja selvitysten valossa**
- **Miten koulutusjärjestelmässä edistetään laaja-alaisesti työelämä- ja yrittäjyystaitoja**
- **Keskustelua**
 - ✓ Mitä oppilaitokset tekevät ennen oppijan työpaikalle tuloa
 - ✓ Mitä työpaikoilla tehdään oppijan ohjaamisen tukemiseksi
 - ✓ Mitkä ovat työelämäyhteistyön keskeiset kehittämistarpeet
- **Yhteenvetoa ja seuraava tapaaminen**

Työelämän ja koulutuksen yhteistyön eri muodot ja mahdollisuudet

Koulutus tarjoaa mm.

Yleissivistävä koulutus

- Oppisisältöjä: työelämätaidot, yrittäjyysosaaminen, kansainvälisyystaidot
- Oppilaanohjaus, uraohjaus: tulevaisuuden ja jatko-opintojen suunnittelu
- TET-jaksot
- Vierailut, tapahtumat, ammatteihin tutustuminen
- Yhteiset projektit

Ammatillinen koulutus

- Osaaminen, ammattitaito, työelämätaidot, yrittäjyysosaaminen, kansainvälisyystaidot
- Opiskelijan yksilölliset opintopolut
- Työelämässä oppiminen; koulutussopimus, oppisopimus
- Opinto-ohjaus, uraohjaus
- Oppimisympäristöjen kehittäminen
- Rekrytointitapahtumat, vierailut, ammatteihin ja työnantajiin tutustuminen
- Työelämän kehittäminen
- Yhteiset projektit; innovaatiot

Työelämä voi mm.

- tarjota TET-harjoittelupaikkoja, kesätyöpaikkoja, työelämässä oppimisen paikkoja, opettajille mahdollisuuden työelämäjaksoihin
- tarjota opiskelijalle hyvää ohjausta ja osaamisen osoittamiseen näyttöympäristön
- olla mukana kehittämässä opetuksen ja koulutuksen sisältöjä, perusteita
- olla mukana varmistamassa koulutuksen laatua
- olla mukana ennakoimassa alansa osaamistarpeita
- osallistua yhteistyöprojekteihin
- toimia oppilaitosten kumppanina arjessa sekä strategisessa alueellisessa kehittämisessä

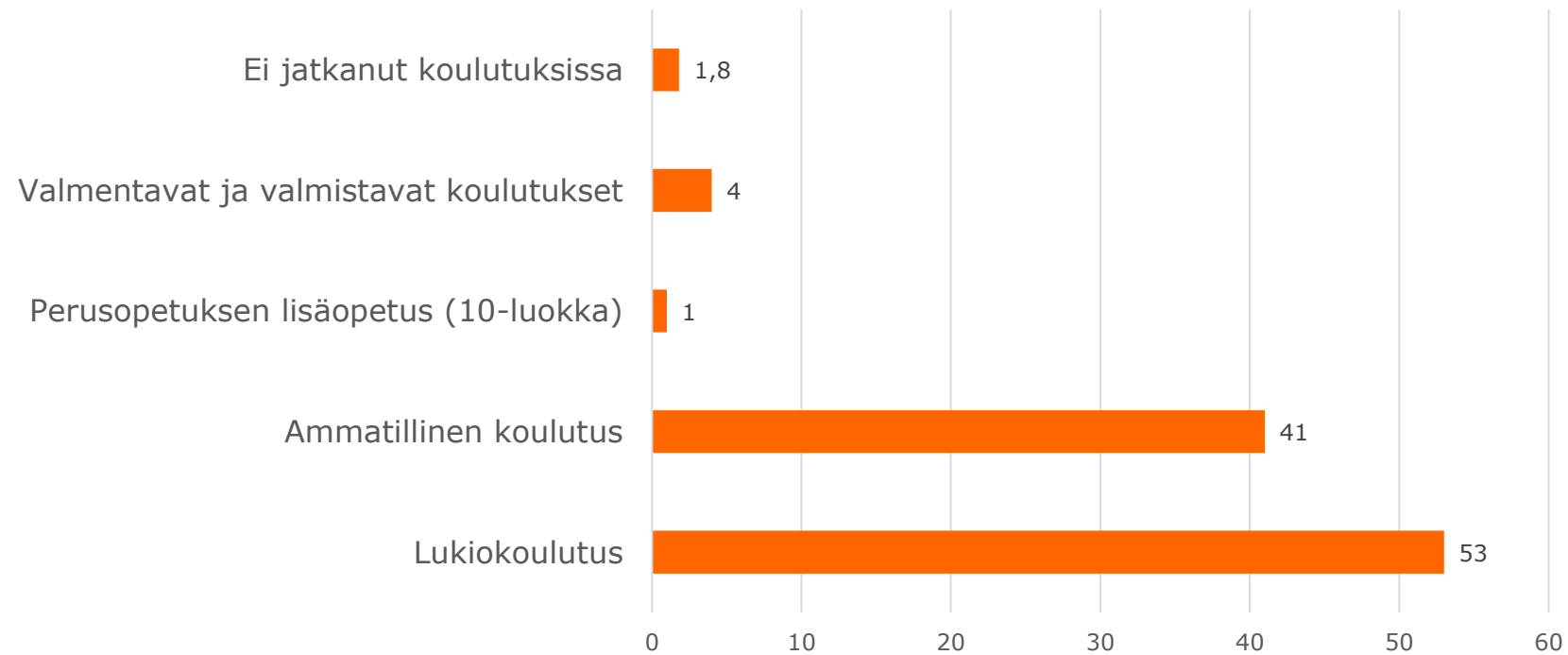
Alan vetovoimaa ja osaavaa työvoimaa tulevaisuudessakin

Tilastotietoja

Volyymitietoja

Peruskoulun päättäneiden (%) jatkaminen koulutuksissa 2021

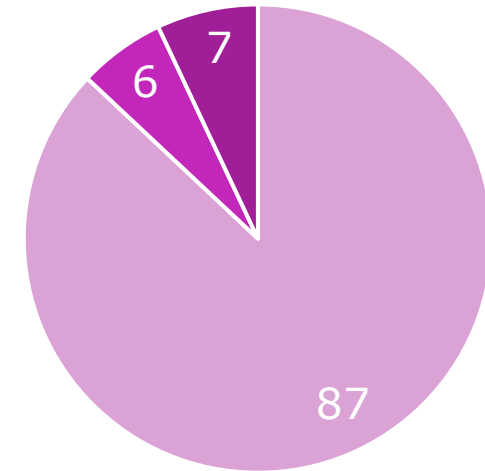

Lähde: Tilastokeskus

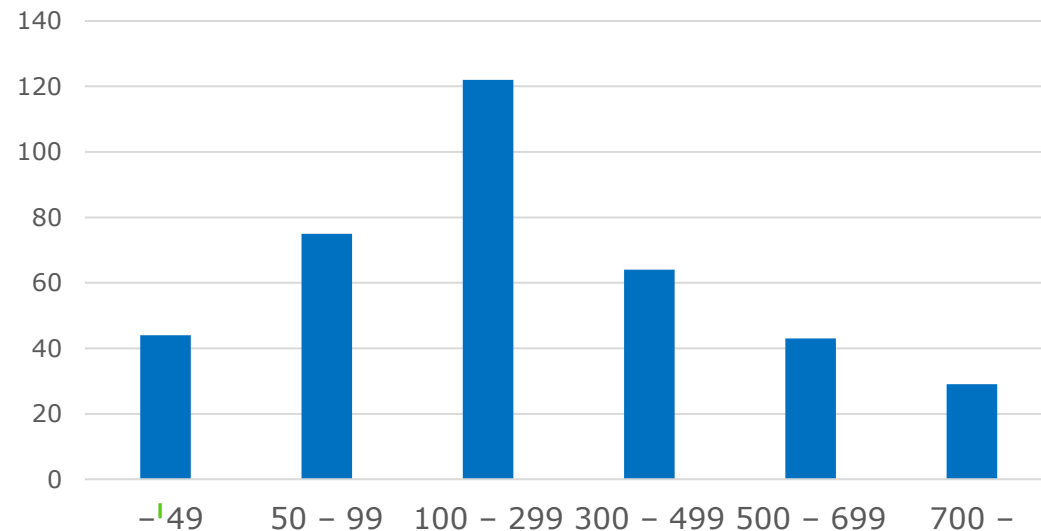
Lukiokoulutus 2021

	Uudet opiskelijat	Opiskelijat	Ylioppilastutkinno n suorittaneet
2021	36 900	107 247	30 453
Lukiot	33 255	96 375	27 453
Perus- ja lukioasteen koulut	3 330	9 999	2 787
Ammatilliset oppilaitokset	231	666	186
Kansanopistot	87	207	24
Yhteensä	36 900	107 247	30 453

Lukiokoulutuksen opiskelijat (%)
äidinkielen mukaan 2021

Lukiot opiskelijamäärän mukaan 2021

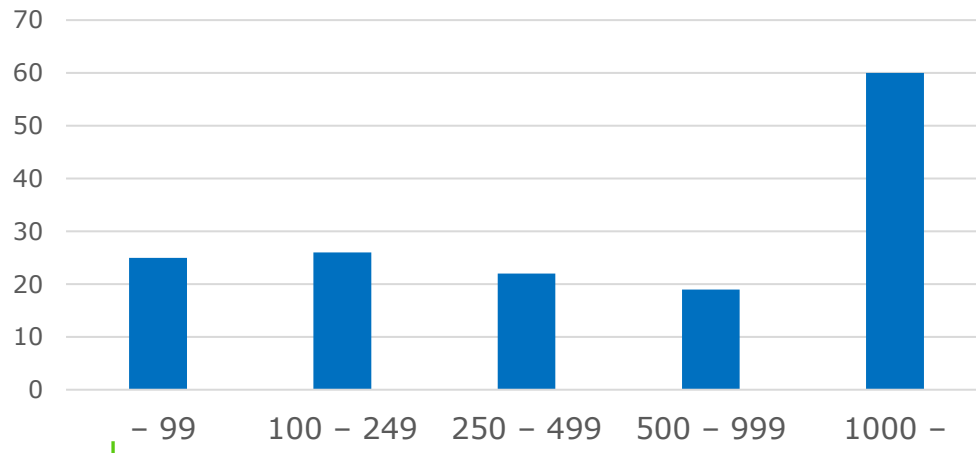
377
lukiota
2021

■ suomi (sis. saame) ■ ruotsi ■ muut kielet ja tuntematon

Ammatillinen koulutus 2021

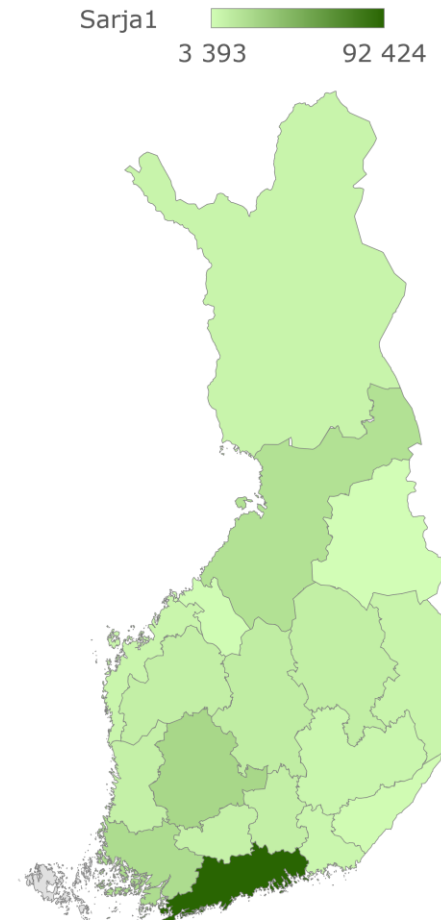
	Uudet opiskelijat	Opiskelijat	Tutkinnon suorittaneet
2021	105 972	282 849	64 992
ammatillinen perustutkinto	73 566	214 104	41 625
ammattitutkinto	21 321	44 577	15 756
erikoisammattitutkinto	11 085	24 168	7 611
Yhteensä	105 972	282 849	64 992

Ammatilliset oppilaitokset opiskelijamäärän mukaan 2021

138
koulutuksen
järjestäjällä on
ammatillisen
koulutuksen
järjestämislupa
2022

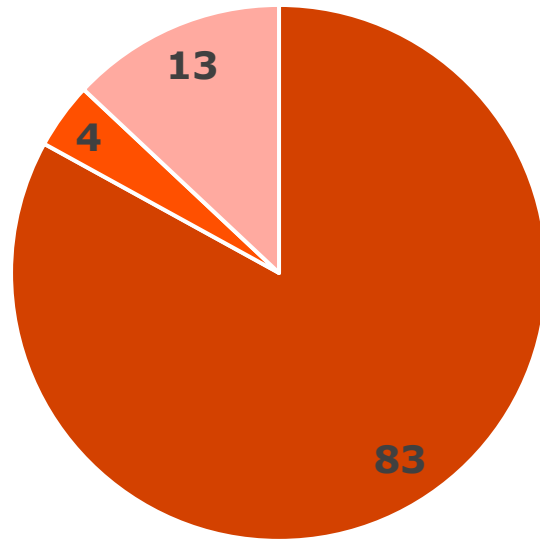
Ammatillisen koulutuksen opiskelijat maakunnittain 2021

Palvelun tarjoaa Bing
© GeoNames, Microsoft, TomTom

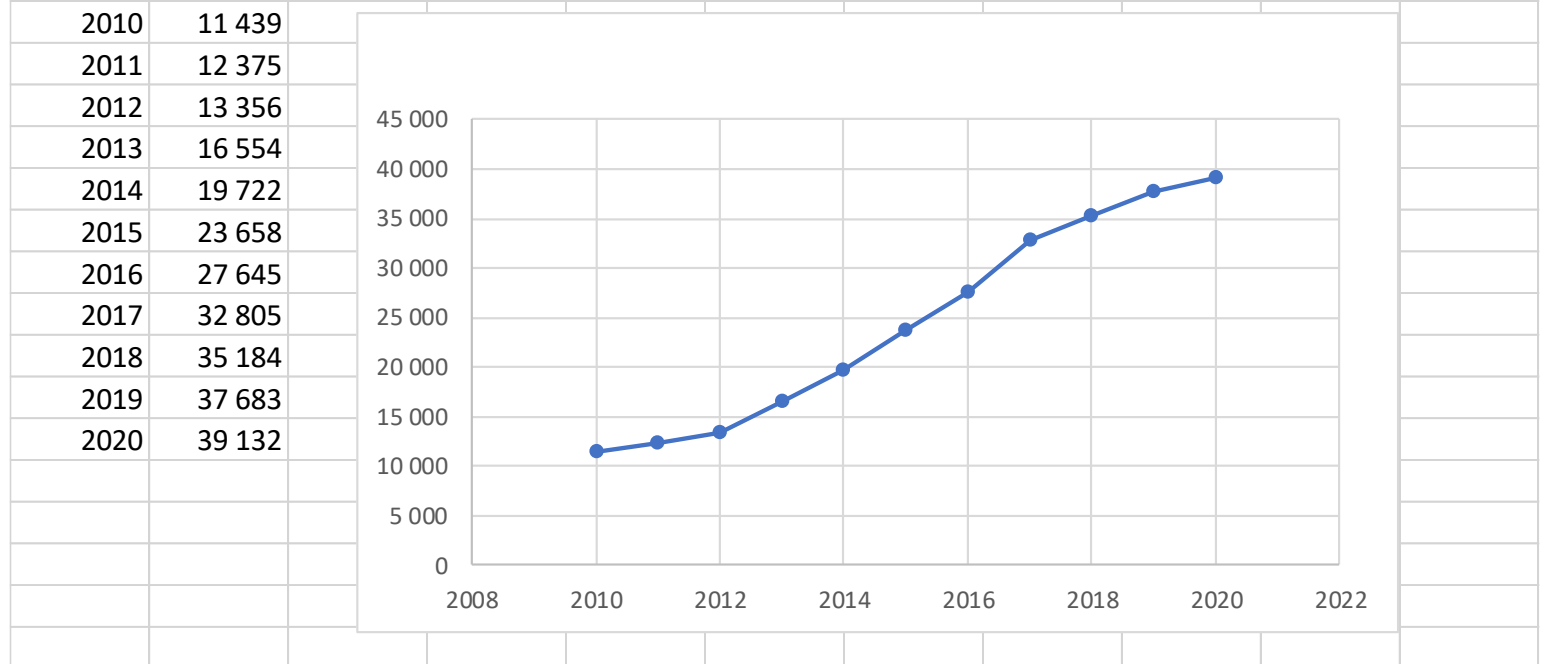
Lähde: vipunen.fi
Lähde: vipunen.fi

Ammatillisen koulutuksen opiskelijat (%) äidinkielen mukaan 2021

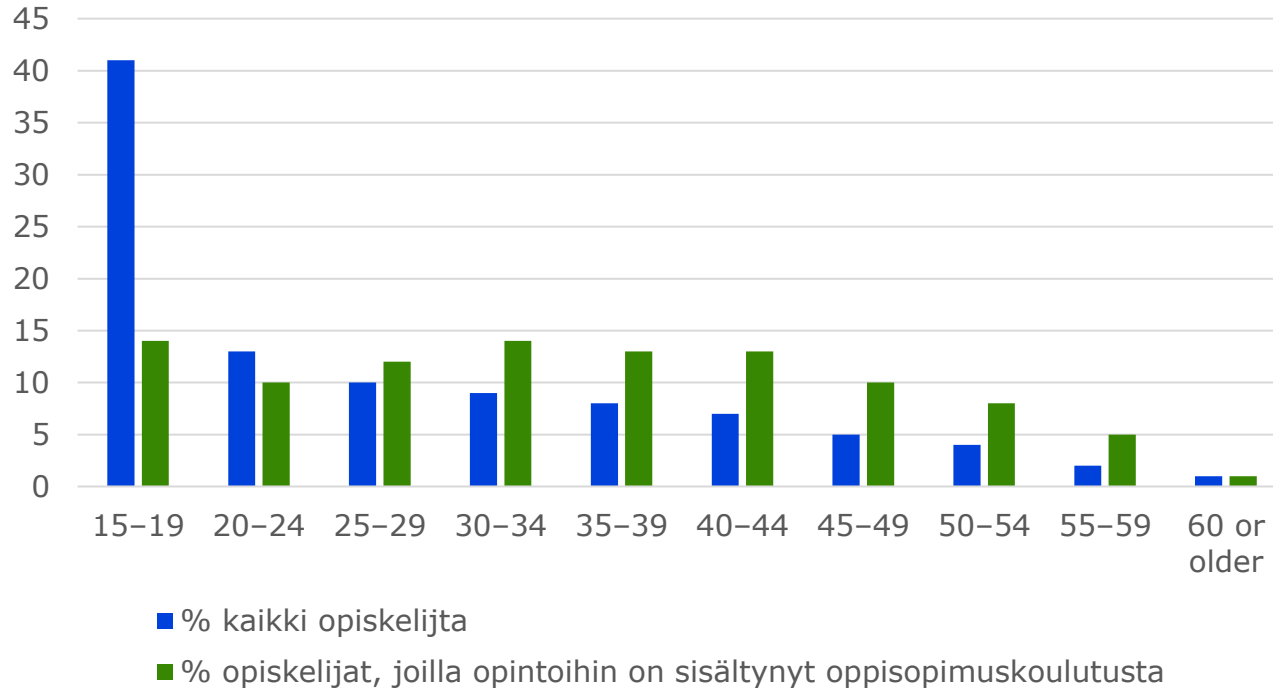

■ suomi, saame ■ ruotsi ■ muu

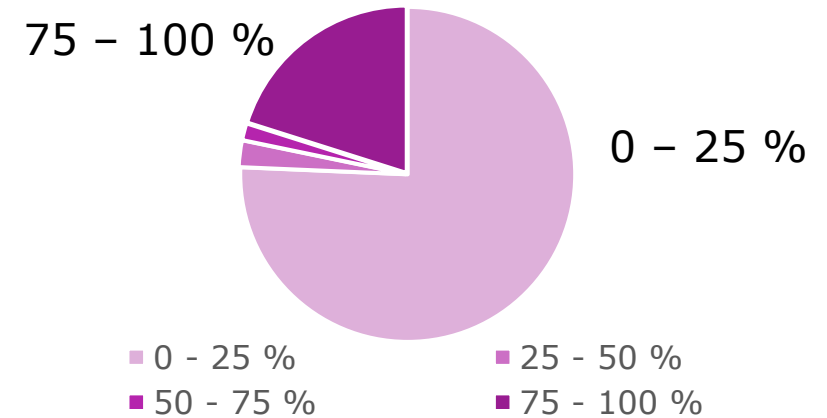
Ammatillisen koulutuksen opiskelijat äidinkielen mukaan (muu äidinkieli kuin suomi, ruotsi tai saame). Lähde: Vipunen.fi

Ammatillisen koulutuksen opiskelijat (%) ikäryhmittäin 2021

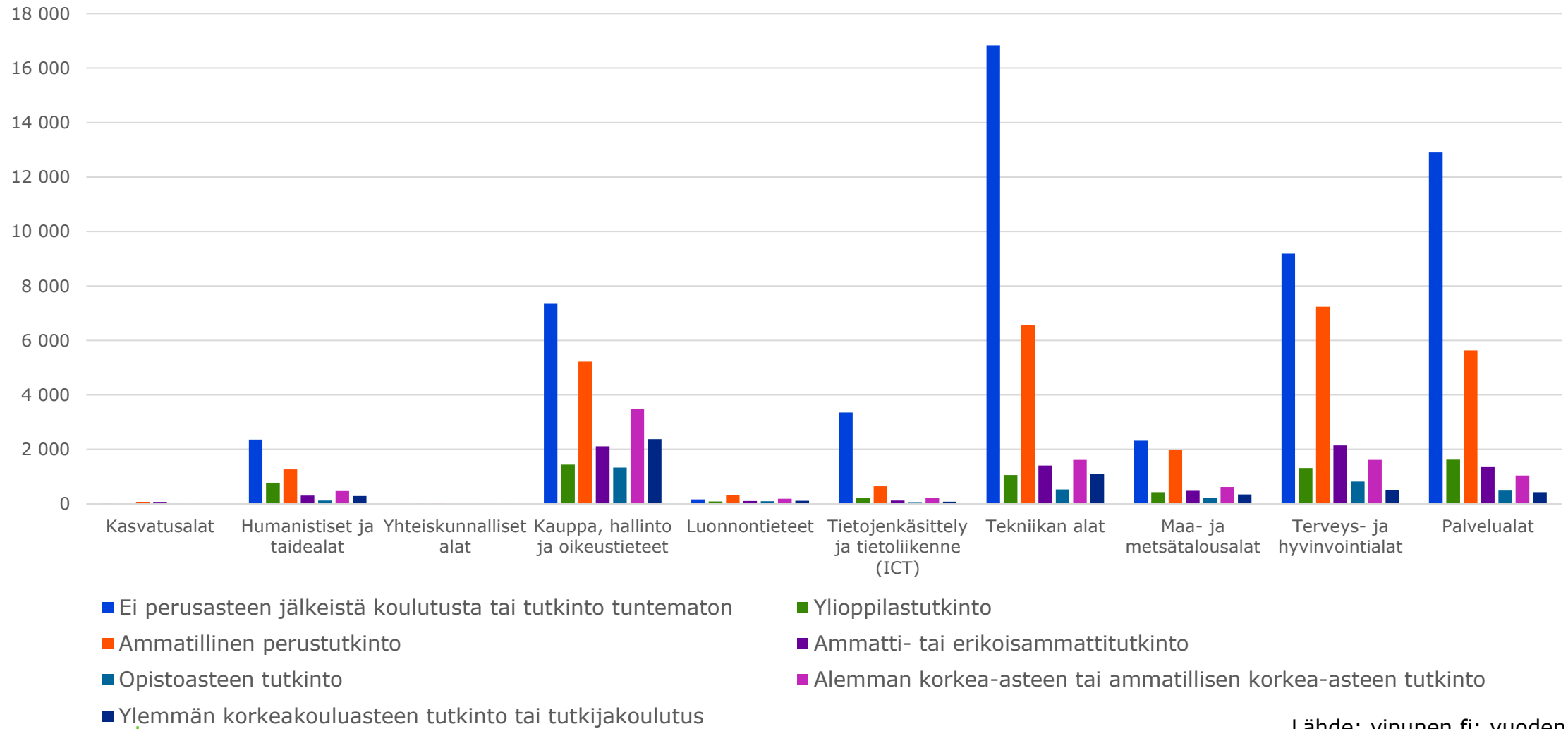
Oppisopimuksella hankitun osaamisen osuus HOKSiin suunnitellusta osaamisen hankkimisesta, opintonsa päättäneet 01-08/2022 eHOKS-tietojen perusteella

27 % opiskelijoista opintoihin on sisällynyt oppisopimuskoulutusta

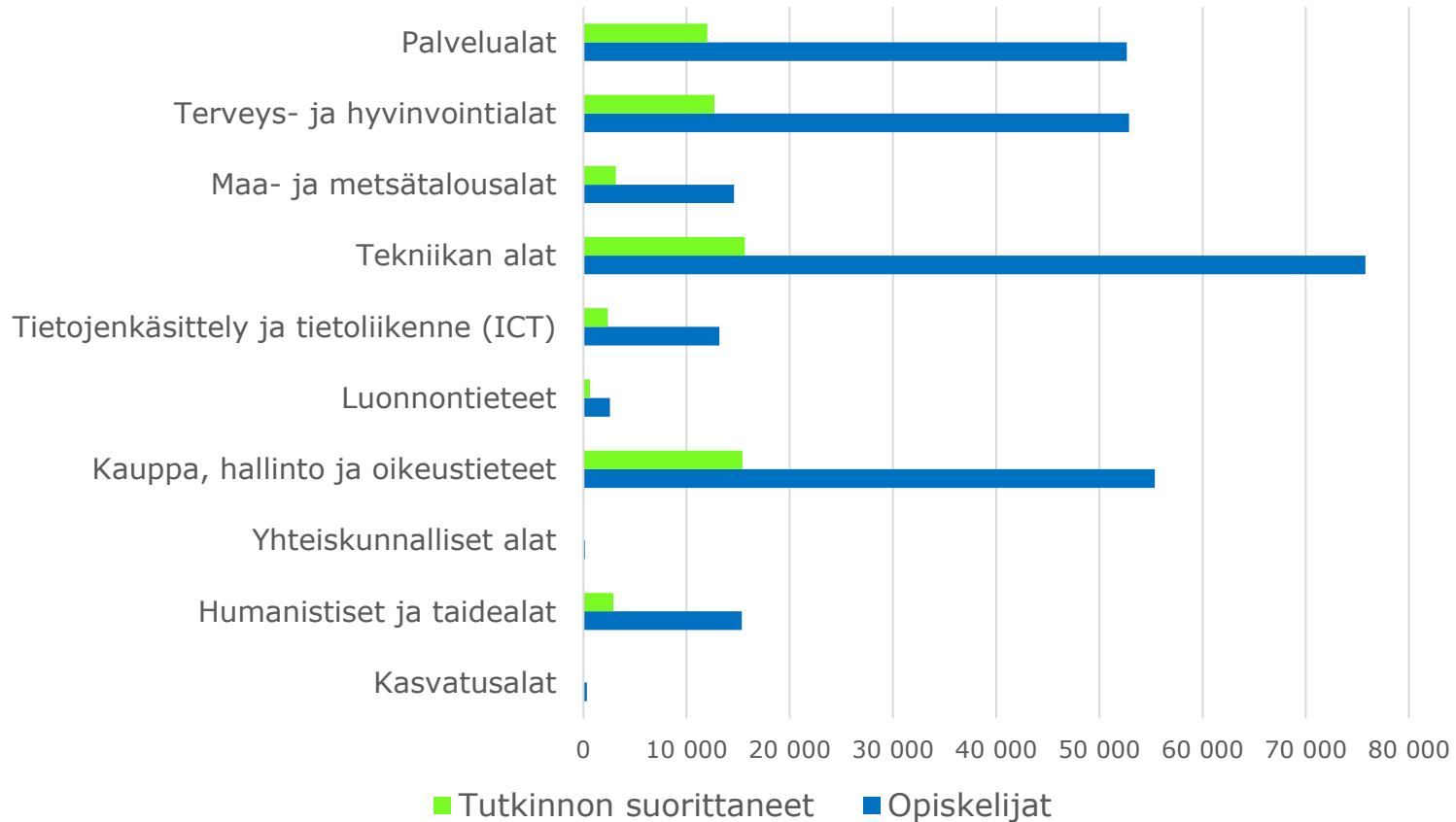
35 % opiskelijoista opintoihin on sisällynyt koulutussopimukseen perustuvaa koulutusta

Ammatillisen koulutuksen uusien opiskelijoiden korkein aikaisempi koulutus 2020

Lähde: vipunen.fi; vuoden 2021 tilastoa ei ole vielä julkaistu

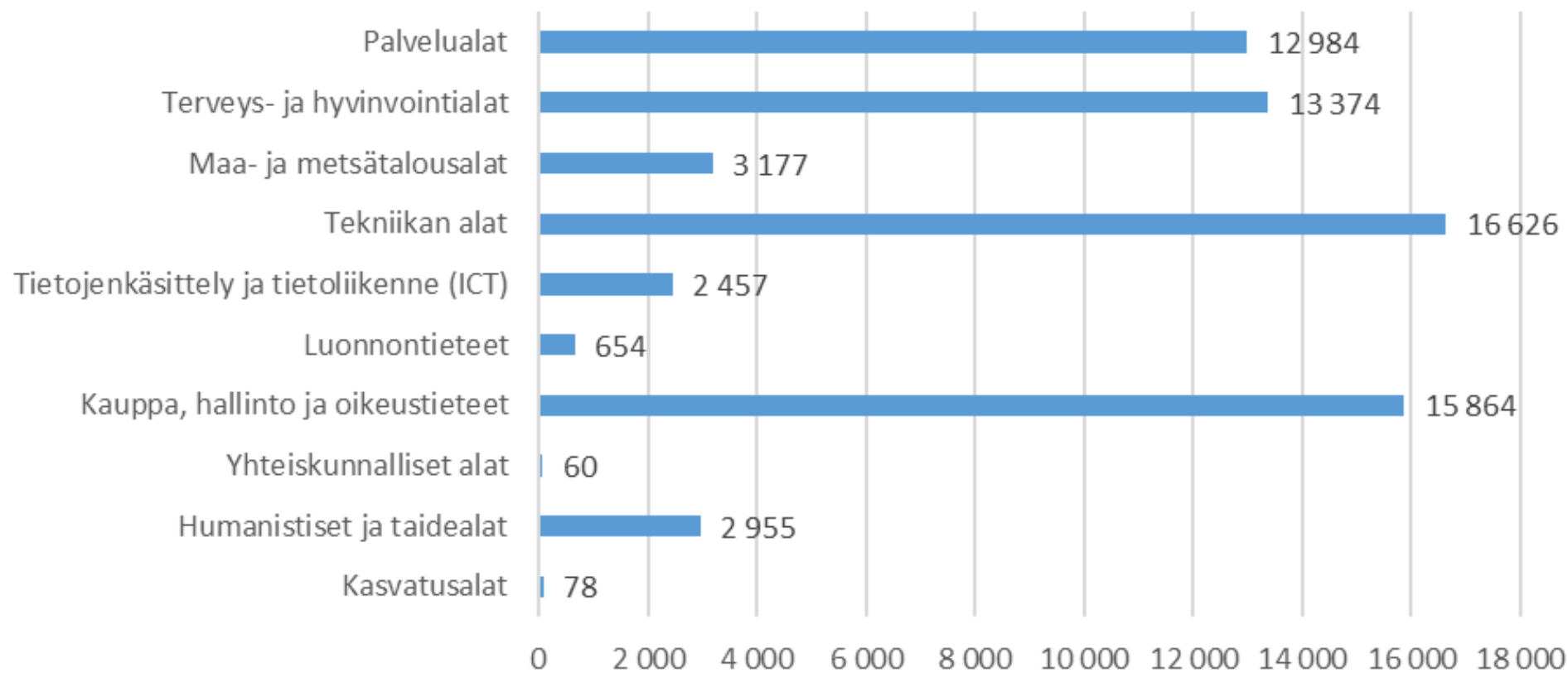
Ammatillisen koulutuksen opiskelijat ja tutkinnon suorittaneet 2021 koulutusaloittain

Suoritettujen tutkintojen TOP 10 2021

1. Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, lähihoitaja
2. Liiketoiminnan perustutkinto
3. Sähkö- ja automaatioalan perustutkinto
4. Lähiesimiestyön ammattitutkinto
5. Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto
6. Liiketoiminnan ammattitutkinto
7. Rakennusalan perustutkinto
8. Logistiikan perustutkinto
9. Ravintola- ja cateringalan perustutkinto

Ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon ja erikoisammattitutkinnon suorittaneet koulutusaloittain 2021

Mitä työelämätoimikuntien tilannekuvat kertovat näyttöjen toteutuksesta ja osaamisen arvioinnista?

A decorative graphic consisting of thick, wavy lines in green and blue, curving across the bottom and right sides of the slide.

Työelämätoimikunnat

- Työelämätoimikunta on 37 kuluvalle toimikaudella (1.1.2021-31.12.2023).
- Työelämätoimikuntien tehtävät
 - osallistuvat näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadun varmistamiseen
 - osallistuvat ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteen sekä ammatillisten tutkintojen ja niiden perusteiden kehittämiseen
 - käsittelevät tutkintokoulutuksessa opiskelijan osaamisen arviointia koskevia oikaisupyynnöitä

Työelämätoimikuntien tilannekuvat

- Tietopohjana valtakunnallinen seuranta-, palaute- ja arviointitieto (2020-2021)
- Valtakunnallista tietoa täydennetty toimikuntien havainnoilla mm. vierailukäynneiltä, oikaisupyynnöistä sekä antamistaan lausunnoista
- Tilannekuvat ja yhteenveto löytyvät toimikuntien sivuilla: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/ammattillinen-koulutus/tyoelamatoimikunnat>
- Kenelle ja mitä varten?
 - Koulutuksen järjestäjille toiminnan kehittämiseksi
 - Opetushallinnolle eri toimialojen vertailutiedoksi ja hyvien käytäntöjen esiin nostamiseksi

Yleisiä huomioita

- Valtaosalla opiskelijoista tavoitteena edelleen koko tutkinnon suorittaminen
- Covid -19 –pandemian vaikutuksia
 - Suoritusmääriin ei kovin suuria vaikutuksia, joskin toimialakohtaisia eroja
 - Aloilla, joilla opiskelijat eivät päässeet pandemian aikana työpaikoille oppimaan, näyttöjä toteutettiin jonkin verran enemmän oppilaitosten näyttöympäristöissä
 - Toi joustavuutta tutkintoprosessiin, kun näyttöjä toteutettiin aiempaa useammin etäyhteyksiä hyödyntäen. Etäyhteyksien hyödyntäminen edisti myös kaksikantaisuuden toteutumista arvioinnissa.

Yleisiä huomiota näyttöjen toteuttamisesta ja osaamisen arvioinnista

- **osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmat** ovat kehittyneet parempaan suuntaan viimeisen kahden vuoden aikana, mutta tutkintokohtaisuudessa ja konkreettisuudessa on edelleen puutteita
- **perustutkintojen näyttöjä** toteutetaan vielä melko paljon oppilaitoksissa
- ammatti- ja erikoisammattitutkintojen näytöt järjestetään huomattavasti useammin työpaikoilla
- **arvioinnin kaksikantaisuus** näyttäisi toteutuvan aiempaa paremmin
- oppilaitoksissa toteutetuissa näytöissä puuttuu kuitenkin huomattavasti useammin työelämän arvioija
- arvioijien **arviointiosaamisessa** ja tutkinnon **perusteiden tuntemuksessa** on saattanut olla puutteita
- **arvioinnin tarkistamis- ja oikaisupyyntöprosesseissa** on epäselvyyttä sekä koulutuksen järjestäjien että opiskelijoiden kohdalla

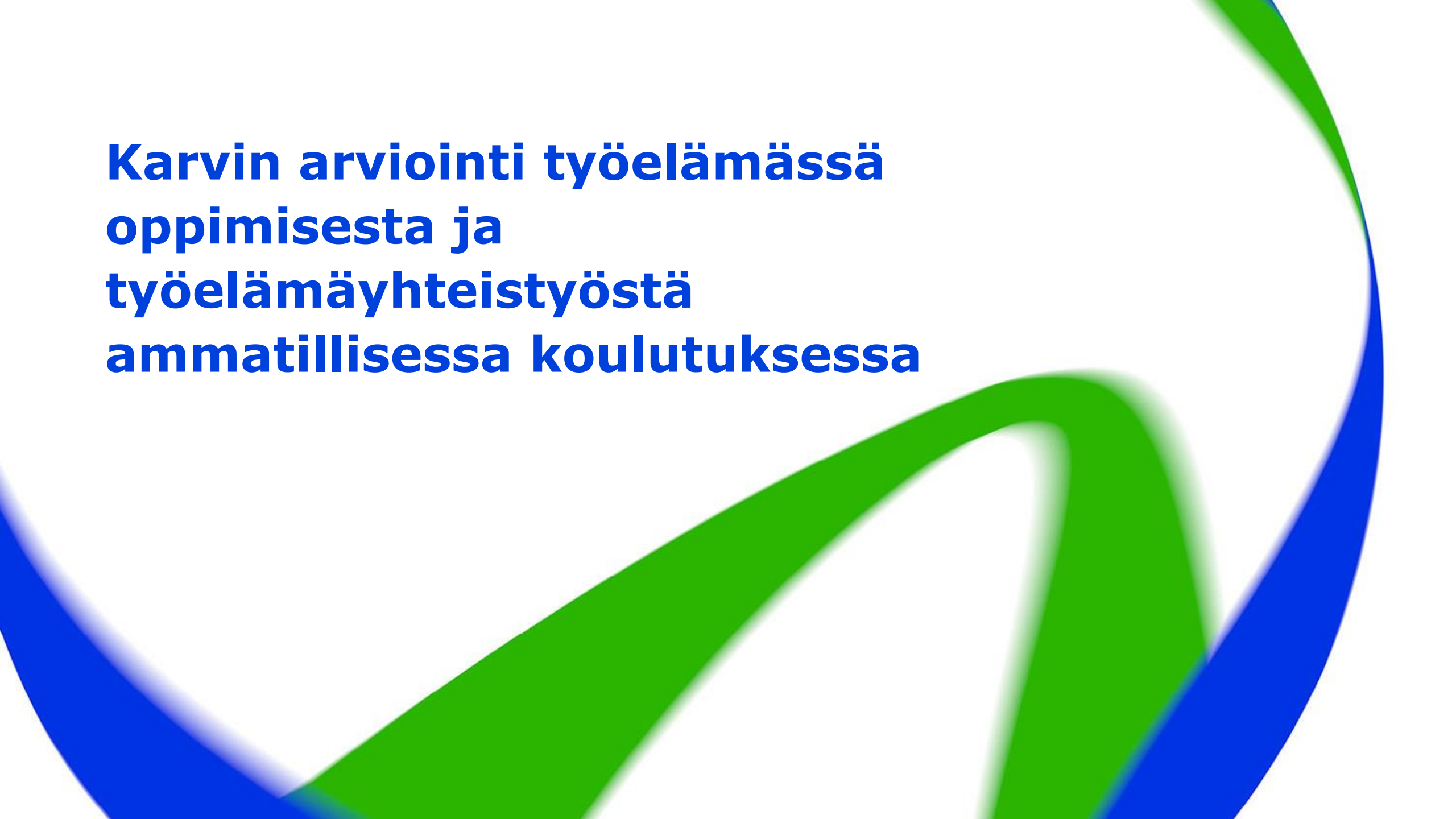
Hyviä käytäntöjä

- Kattavat työelämäverkostot ja tiivis työelämäyhteistyö edistävät näyttöjen toteuttamista työelämässä
- Etäkoulutukset työelämän arvioijien perehdytykseen
- Selkeät verkkomateriaalit ja Parasta osaamista -arviointioppaat ovat yhtenäistäneet käytäntöjä ja selkeyttäneet ohjeistusta ja toimineet arvioijien perehdytyksen tukena
- Dialogi näyttösuunnitelman työstämisessä yhteistyössä opiskelijan, työpaikkaohjaajan ja opettajan kanssa

Yleisiä kehittämissuhteita

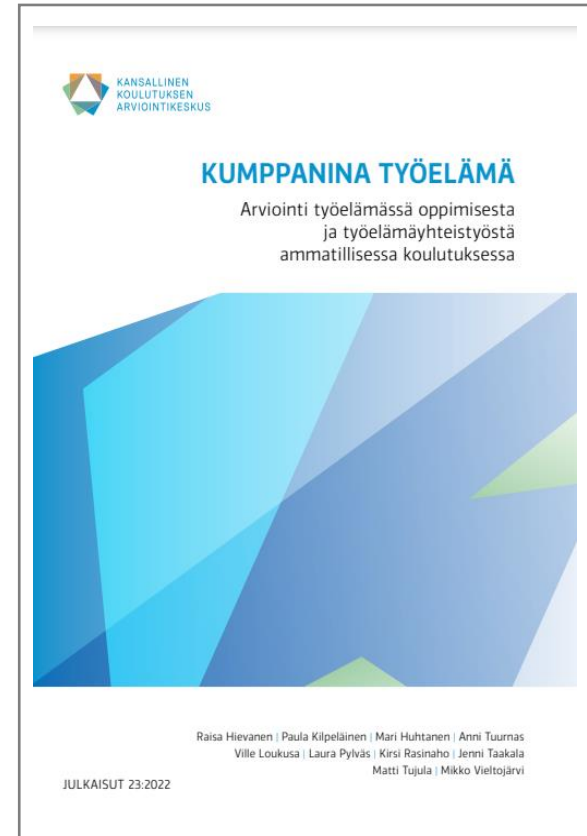
- Työelämäyhteisöjen kehittäminen erityisesti pk-yrityksiin
 - Näyttöympäristö ja työelämän arvioijat
- Arvioijien osaamisen varmistamiseen kiinnitettävä erityistä huomiota
- Arvioinnin dokumentointiin kiinnitettävä huomiota opiskelijoiden oikeusturvan toteutumisen varmistamiseksi
- Koulutuksen järjestäjien tulee huolehtia, että tiedot kirjataan järjestelmiin, jotta KOSKI-datan laatu parane

**Karvin arviointi työelämässä
oppimisesta ja
työelämäyhteistyöstä
ammattillisessa koulutuksessa**

A decorative graphic consisting of thick, wavy lines in blue and green, curving across the bottom and right side of the slide.

Karvin arviointi: Kumppanin työelämä

- Arviointi toteutettiin vuosina 2021–2022
- Kohdistui ammatillisen koulutuksen työelämäläheisyyteen ja työelämäyhteistyöhön liittyviin prosesseihin ja käytäntöihin
- Tuotti tietoa työpaikalla järjestettävän koulutuksen toteutumisesta, toteuttamisen tavoista, toimivuudesta ja vaikuttavuudesta sekä kehittämistarpeista
- Arviointiraportti löytyy: <https://karvi.fi/wp-content/uploads/2022/09/Kumppanina-tyoelama-Arviointi-tyoelamassa-oppimisesta-ja-tyoelamayhteistyosta-ammattillisessa-koulutuksessa.pdf>

Osaamisen hankkiminen työpaikalla

- Arvioinnin mukaan valtaosa koulutuksen järjestäjistä on **kartoittanut alueensa työpaikat**, joissa voi hankkia tutkinnon perusteiden mukaista osaamista.
- Lähes kaikilla järjestäjillä on käytössään rekisteri tai vastaava työelämässä oppimiseen **soveltuvista työpaikoista** ja enemmistö huolehtii niiden päivittämisestä
- Osalla aloista ja tutkinnoista on haasteita löytää osaamisen hankkimiseen ja näyttöihin soveltuvia työpaikkoja
- Työpaikkojen saatavuuden haasteet kohdistuvat enemmän **perustutkintoihin** kuin ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin
- Työpaikkojen puute tai niiden vähyyys sekä alan luonteesta johtuen yritysten pienuus ja yksinyrittäjyys sekä työpaikkojen vastaamattomuus tutkinnon perusteisiin olivat yleisimpiä syitä, jotka vaikeuttivat soveltuvien työpaikkojen saantia työelämässä oppimiseen.

Näyttöjen toteutus

- Näyttöjen **toteutus** osana työelämässä oppimista toteutuu hyvin ja opiskelijat ovat useimmiten tyytyväisiä näyttöjen toteutukseen
- Useimmat työpaikkaohjaajat kokevat saaneensa riittävästi **perehdytystä** näyttöjen arviointiin ja näytön toteutus yhteistyössä oppilaitoksen kanssa on onnistunut pääsääntöisesti hyvin
- Näyttöjen **suunnittelu** yhdessä opettajan, opiskelijan ja työelämän edustajan kanssa ei kuitenkaan aina toteudu
 - noin puolella kaikista koulutuksen järjestäjistä näytöt suunnitellaan aina yhdessä opettajan, opiskelijan ja työelämän edustajan kanssa
 - lähes joka kymmenes **Amis-palautteeseen** vastannut opiskelija kertoi, ettei ollut osallistunut näyttönsä suunnitteluun
- Arvioinnin mukaan **koulutuksen järjestäjien välinen yhteistyö** työpaikalla järjestettävän koulutuksen ja etenkin näyttöjen toteuttamisessa on vielä melko vähäistä

Kehittämis ehdotuksia

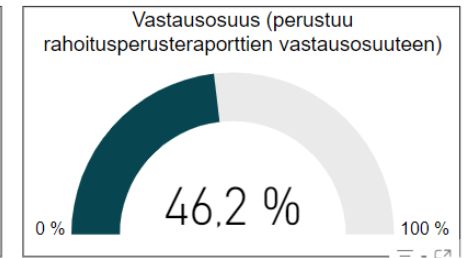
- Uusia keinoja työelämässä oppimiseen soveltuvien työpaikkojen lisäämiseksi tulee kehittää.
- Näyttöjen suunnittelua yhdessä opettajan, opiskelijan ja työpaikkaohjaajan kanssa tulee vahvistaa.
- Koulutuksen järjestäjien tulee edelleen panostaa työpaikkaohjaajien ohjaus- ja arviointiosaamisen kehittämiseen ja mahdollisuuksia osaamisen päivittämiseen ja kehittämiseen tulee tarjota nykyistä useammin.

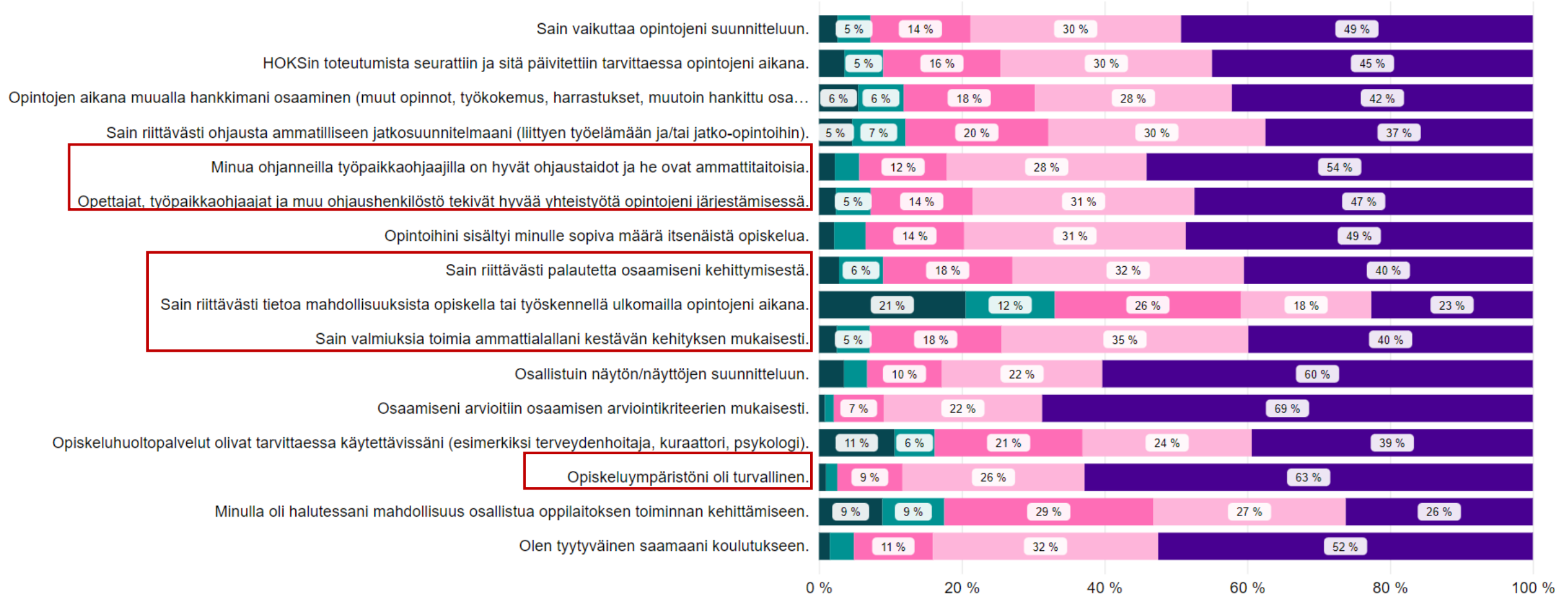
Valtakunnallinen ammatillisen koulutuksen opiskelija- ja työelämäpalaute

vipunen.fi

Ammatillisen tutkinnon tai tutkinnon osan/osien suorittaneiden opiskelijoiden päättökysely 1.7.2021 – 30.6.2022

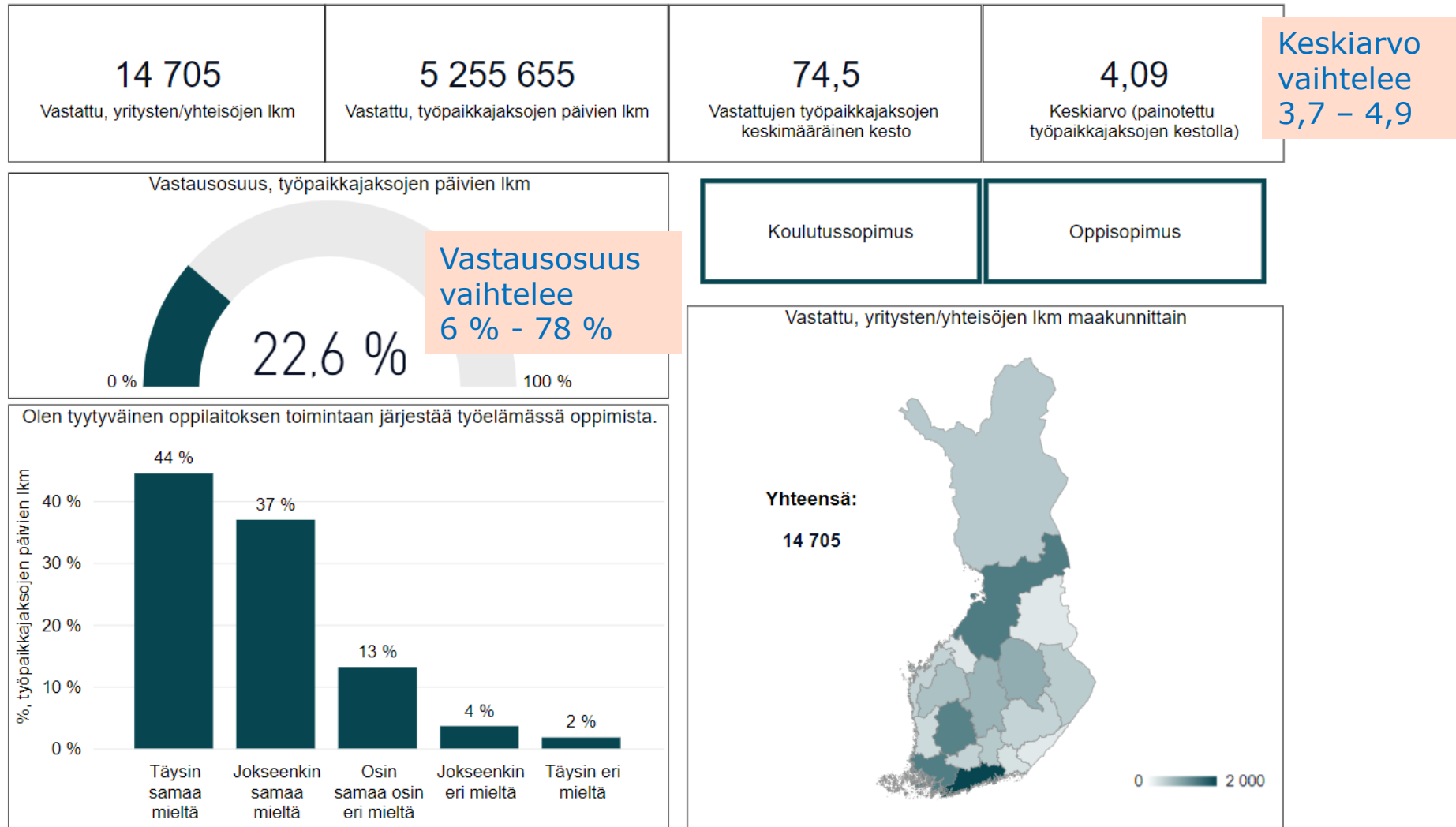

Monivalintavaihtoehto ● Täysin eri mieltä ● Jokseenkin eri mieltä ● Osin samaa osin eri mieltä ● Jokseenkin samaa mieltä ● Täysin samaa mieltä

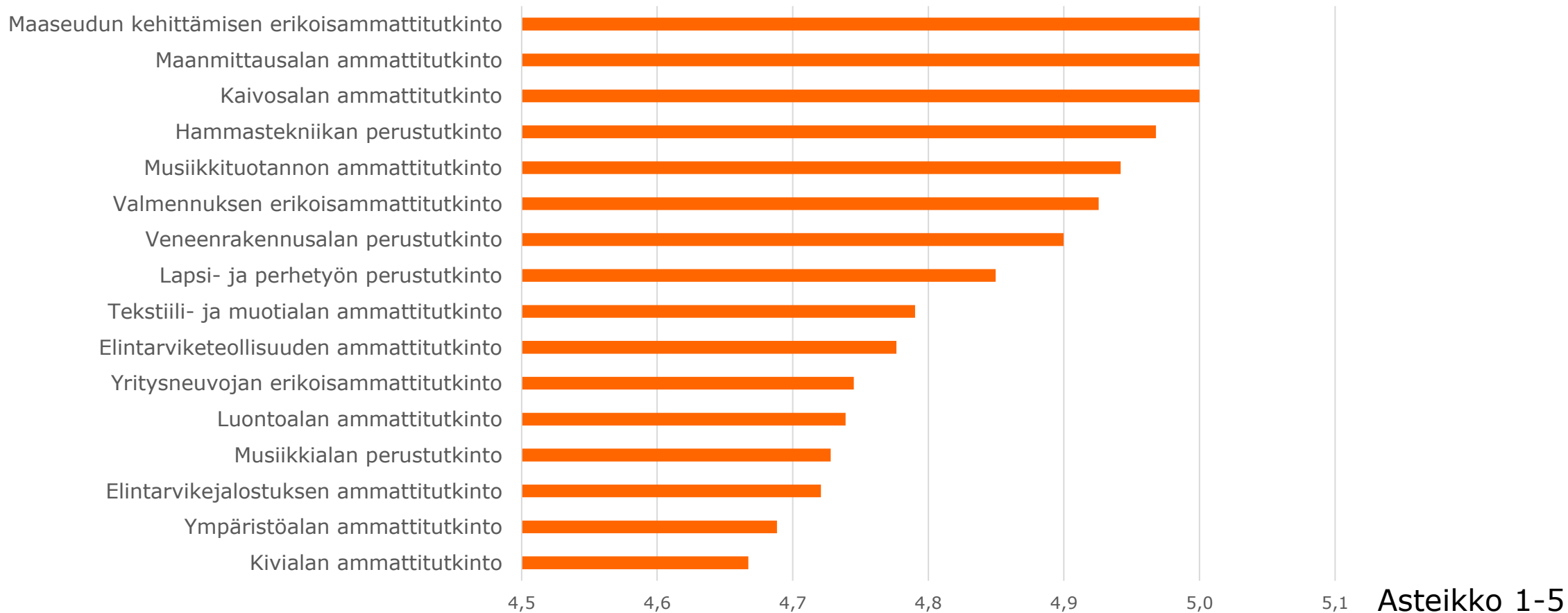
Työpaikkaohjaajakysely 1.7.2021 – 30.6.2022

Kysely tehdään oppisopimus- ja koulutussopimusopiskelijoita ohjanneille työpaikkaohjaajille aina työpaikkajakson päättyessä. Lisäksi samojen työpaikkojen oppilaitosyhteistyöstä vastaaville tehdään työpaikkakysely kaksi kertaa vuodessa.

Tyytyväisimmät työpaikkaohjaajat oppilaitoksen yhteistyöhön järjestää työelämässä oppimista tutkinnoittain

Työpaikkaohjaajakysely 1.7.2021 - 30.6.2022

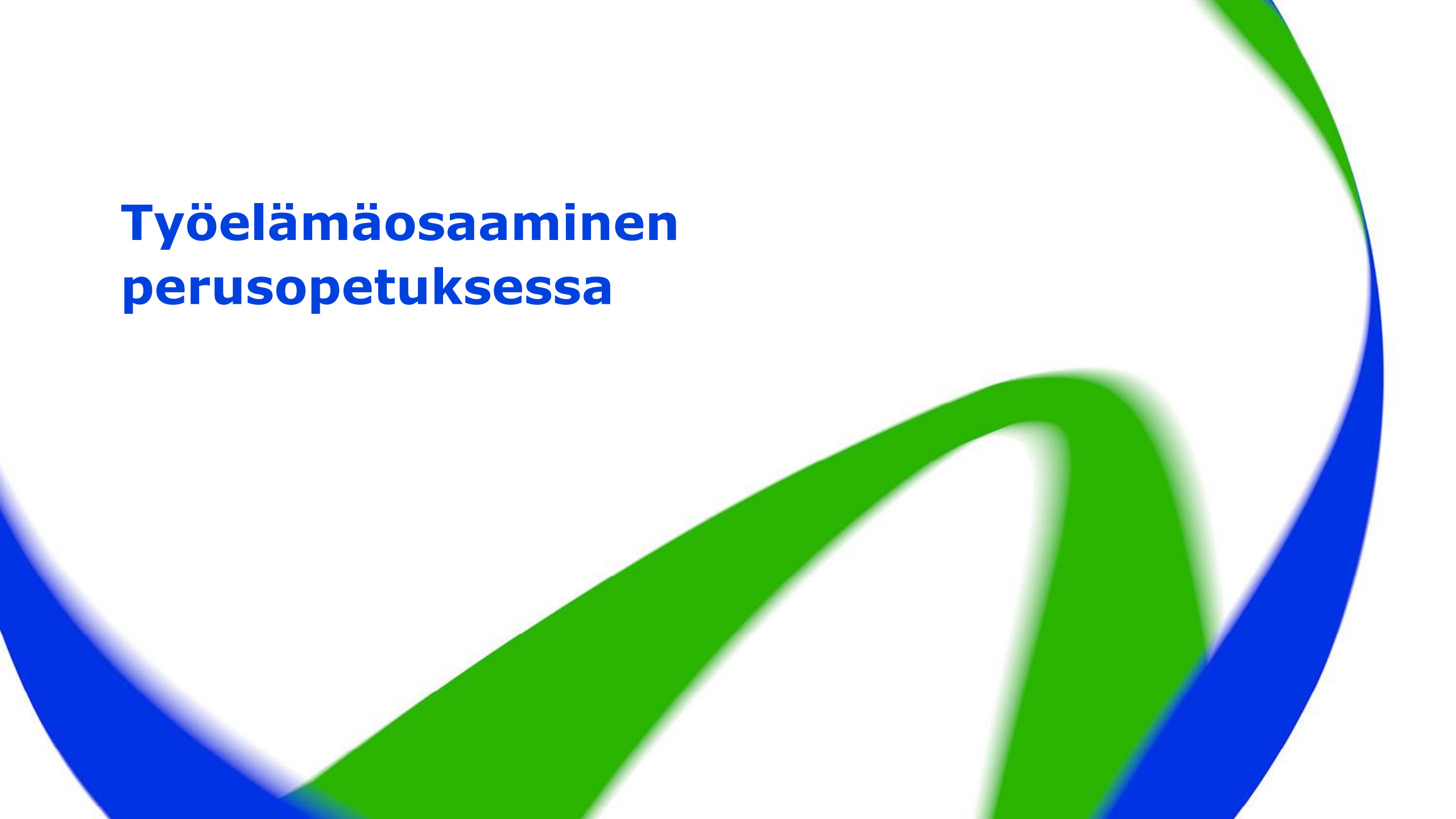

Ammatillisen koulutuksen työpaikkakysely oppilaitosyhteistyöstä vastaaville 1.7.2021 – 30.6.2022, työpaikan toimialoittain

Työelämäpalaute, työpaikkakysely

	Vastattu, työpaikkojen lkm	Vastattu, työpaikkajaksojen lkm	Vastattu, työpaikkajaksojen päivien lkm	Vastausosuus, työpaikkojen lkm	Vastausosuus, työpaikkajaksojen lkm	Vastausosuus, työpaikkajaksojen päivien lkm	Vastattujen työpaikkajaksojen keskimääräinen kesto	Keskiarvo (painotettu työpaikkajaksojen kestolla)	Keskihajonta (painotettu työpaikkajaksojen kestolla)
☒ Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	1 816	5 461	232 401	26,2 %	28,5 %	29,8 %	42,6	4,1	0,8
☒ Kuljetus ja varastointi	398	1 462	54 813	30,9 %	36,9 %	33,9 %	37,5	4,0	0,9
☒ Muu palvelutoiminta	668	1 984	55 915	28,7 %	30,1 %	26,3 %	28,2	4,0	0,9
☒ Teollisuus	814	3 100	160 297	30,7 %	35,4 %	35,0 %	51,7	4,1	0,7
☒ Rahoitus- ja vakuutustoiminta	41	124	5 200	32,0 %	32,5 %	32,5 %	41,9	4,0	1,1
☒ Rakentaminen	1 007	3 299	140 425	23,8 %	25,5 %	25,7 %	42,6	4,0	0,9
☒ Maatalous, metsätalous ja kalatalous	455	1 074	46 979	27,4 %	30,2 %	32,0 %	43,7	4,1	0,8
☒ Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	373	1 175	58 489	27,0 %	26,9 %	29,3 %	49,8	4,1	0,8
☒ Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	415	1 792	77 077	24,9 %	28,4 %	25,4 %	43,0	4,2	0,7
☒ Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	1 562	4 727	222 529	23,7 %	26,1 %	24,5 %	47,1	4,0	0,8
☒ Majoitus- ja ravitsemistoiminta	691	1 613	58 376	25,6 %	27,9 %	28,5 %	36,2	4,1	0,9
☒ Kaivostoiminta ja louhinta	29	79	3 554	38,2 %	21,4 %	9,6 %	45,0	4,0	0,6
☒ Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	51	130	6 155	30,4 %	28,8 %	30,1 %	47,3	4,0	0,9
☒ Kiinteistöalan toiminta	109	369	17 088	27,1 %	29,6 %	29,0 %	46,3	4,1	0,6
☒ Koulutus	232	687	34 199	33,4 %	33,6 %	34,7 %	49,8	4,1	0,8
☒ Terveys- ja sosiaalipalvelut	1 256	4 316	241 842	24,3 %	29,1 %	28,6 %	56,0	4,2	0,7
☒ Taiteet, viihde ja virkistys	246	572	24 407	26,5 %	25,9 %	26,6 %	42,7	4,2	0,6
☒ Informaatio ja viestintä	90	234	10 289	22,1 %	21,9 %	21,8 %	44,0	4,1	0,9
☒ Sähkö-, kaasui- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	31	128	8 036	29,8 %	25,1 %	26,5 %	62,8	4,2	1,0
☒ Tuntematon	190	436	10 616	23,5 %	26,6 %	24,6 %	24,3	4,2	0,8
☒ Tieto puuttuu	1,4	7	235	100,0 %	100,0 %	100,0 %	33,6	4,6	0,2
☒ Toimiala tuntematon	1,4	1,4	158	30,8 %	13,8 %	16,6 %	39,5		
Yhteensä	10 479	32 773	1 469 080	26,0 %	28,7 %	28,2 %	44,8	4,1	0,8

Työelämäosaaminen perusopetuksessa

Työelämäosaaminen perusopetuksessa (POPS2016)

Laaja-alainen osaaminen linkittyy kaikkiin oppiaineisiin vl. 1-9

TYÖELÄMÄTAIDOT JA YRITTÄJYYS (L6)

- Oppilaiden tulee saada **yleisiä valmiuksia**, jotka edistävät **kiinnostusta** ja **myönteistä asennetta työtä ja työelämää kohtaan**.
- **kokemuksia**, jotka auttavat **oivaltamaan työn ja yritteliäisyyden merkityksen, yrittäjyyden mahdollisuudet sekä oman vastuun yhteisön ja yhteiskunnan jäsenenä**.
- opetus järjestetään niin, että oppilaat voivat kartuttaa **työelämäntuntemustaan**, oppia **yrittäjämäistä toimintatapaa** ja oivaltaa **koulussa ja vapaa-ajalla hankitun osaamisen merkityksen oman työuran** kannalta.

Työelämäosaaminen perusopetuksessa (POPS2016)

YHTEISKUNTAOPPI (vl. 4-9)

- vahvistetaan oppilaiden kiinnostusta **työtä, TYÖELÄMÄÄ ja YRITTÄJYYTTÄ sekä eri ammatteja kohtaan**

OPPILAANOHJAUS (vl.1-9)

- Yhdistää koulua yhteiskuntaan ja työelämään
- Koulu-yritys, koulu-työelämäyhteistyö, työelämään tutustumisjaksot (TET)
- Yrityskylä, Duunikoutsi (TAT), Pikkuyrittäjät, Vuosi yrittäjänä (NY)
- Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus
- Työelämäpainotteinen perusopetus (TEPPO)

Työelämäosaaminen lukiokoulutuksessa

TYÖELÄMÄOSAAMINEN LUKIOKOULUTUKSESSA (LOPS 2021)

YH2: TALOUSTIETO

- työnteen ja yrittäjyyden
merkitys hyvinvointi-
yhteiskunnassa

OPO

Yhteiskunnallinen
osaaminen (L)
-yrittäjämäinen asenne
-työelämätaidot

Korkeakouluyhteistyö ja
työelämä- sekä
kansainvälinen osaaminen

Monioppiaineiset
opintojaksot, TE- ja
yritysyhteistyö

Työelämäosaaminen ja -yhteistyö lukiokoulutuksessa

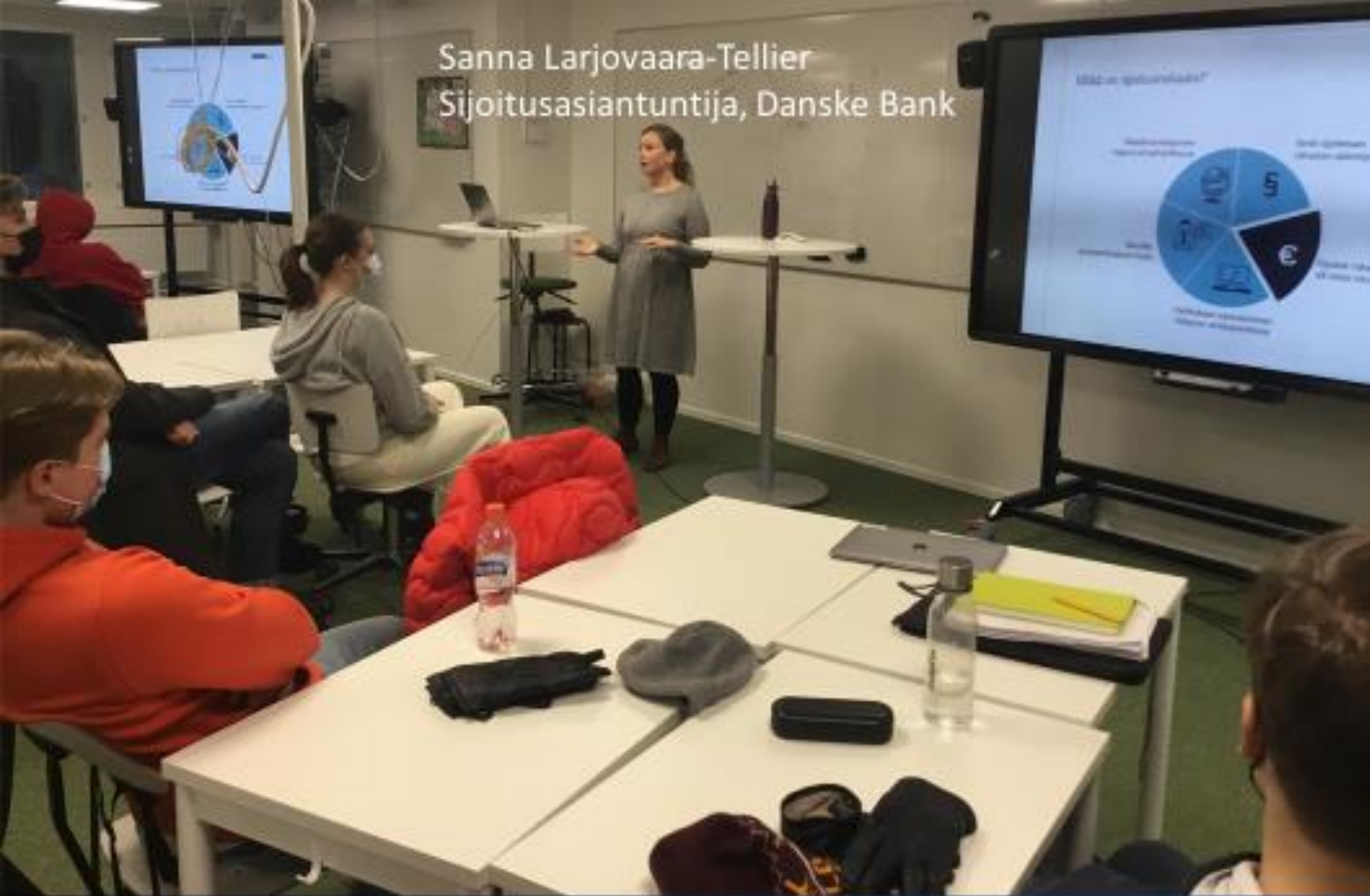
LOPS2021 3.6 Korkeakoulut, työelämä ja kansainvälisyys

Toimintakulttuurissa, laaja-alaisen osaamisen toteutuksissa ja kaikkien oppiaineiden opinnoissa

Työelämävalmiudet

- opiskeluympäristöt, jotka lisäävät jatko-opintojen, **yritys- ja työelämän tuntemusta** myös kansainvälisesti: toimintakulttuuri, yhteistyö
- **työn, yrittäjyyden ja taloudellisen toimeliaisuuden uudet muodot ja mahdollisuudet**
- **Elämänhallinnan taidot, yhteistyö- ja tiimitaidot, luovuus, rohkeus, joustavuus**

Sanna Larjovaara-Tellier
Sijoitusasiantuntija, Danske Bank

Suurlähettiläs
Jussi Tanner

Otaniemen
lukion sidosryhmien hyödyntäminen

Opetushallitus

- Urapoluista kertominen
- Työelämäkokemukset
- Yritysyhteistyö

TUNNE TYÖ 2.0

Vuoden 2021 loppuun asti kestävä kumppanuushanke lukioiden työelämälähtöisen toimintakulttuurin, opintojaksojen sekä työelämäyhteistyön kehittämiseksi.

SEURAA BLOGIA

SEURAA #tunnetyö

Uusimmat

Katso linkit & materiaalit työelämäyhteistyön kehittämiseen

Lukiolaisten liitolta kaksi teosta edistämään lukioiden työelämäyhteistyötä

Yrittäjyystaidot kuuluvat kaikille - tralla.fi

YES LOPS – Opas lukioiden kehittämistyöhön

Nuori Yrittäjyys ry -yrittäjyyskasvatuksen järjestö

Tunne Työ suunnittele ura -hankkeen (2017-2019) loppujulkaisu

TAT Nuorten tulevaisuusraportti 2020

Lukiolaisten Liiton Tiitus työnhakusovellus ja työelämäpalvelu

Mistä löydän yritysyhteistyökumppanin?

Tunne Työ 2.0 -hankkeen päätöswebinaari 4.5. klo 13-16

LINKKI WEBINAARIIN

Osaajien lisäksi osoite: <http://bit.ly/TT2webinaari>

- 13.00 Piitta Elorath, webinaari alkaa
- 13.02 Maarit Korhonen, Helsingin suunnitelmien tulokoulutuksen päättökäsi: Luokkainen malli kalle ja ohjelmien
- 13.17 Opettajat kertovat: Mitä työelämäyhteistyö on lukioiden oppinut
- 13.23 Piitta Elorath: Mitä saimme aikaiseksi
- 13.35 Videskojen: Esimerkkejä koulutuksen tuottamisesta
- 13.45 Petri Lehtinen, OPH: Koulutuksen ja talteen ponnistuksen päättökäsi: Uudistuksen opettajien uudella Lapu-kaudella!
- Kysymykset Petriille chatin kautta
- 14.30 Opettajat kertovat: Mitä työelämäyhteistyö on lukioiden oppinut
- 14.37 Piitta Elorath: Miten tästä jatketaan
- 14.50 Alaryhmittönnäniin osuutuvat: Alaryhmittönnäniin opettajien suunnitel
- 15.45 Piitta Elorath: Alaryhmittönnäniin tulokset, vinkit ja ideat jakoon
- 16.00 Webinaari päättyy

Tapahtuman toteuttaa Nuori Yrittäjyys ry:n toimikunta Helsingin alueella.

Liittökoodit: piitta.elorath@hel.fi, p. 0407508422

Tulevaisuuden työelämän taidot

Metataidot työelämässä ja
laaja-alainen osaaminen

Olennainen osa
opetussuunnitelmaa ja
lukion opintojaksoja

Pedagogiset ratkaisut

Talous-, yrittäjyys- ja työelämäosaaminen

Talous-, yrittäjyys- ja työelämäosaamisen vahvistaminen on osa perusopetusta sekä toisen asteen opetusta. Opetuksen tavoitteena on syventää lasten ja nuorten taloustaitoja, yrittäjyysosaamista sekä tietämystä moninaisesta työelämästä. Nämä tiedot ja taidot lisäävät nuorten osallisuutta ja toimijuutta nopeasti muuttuvassa yhteiskunnassa sekä antavat tärkeitä tulevaisuuden valmiuksia.

**Työelämäosaaminen ammatillisessa
koulutuksessa
- kommenttipuheenvuoro**

Kansainväliset liikkuvuusjaksot

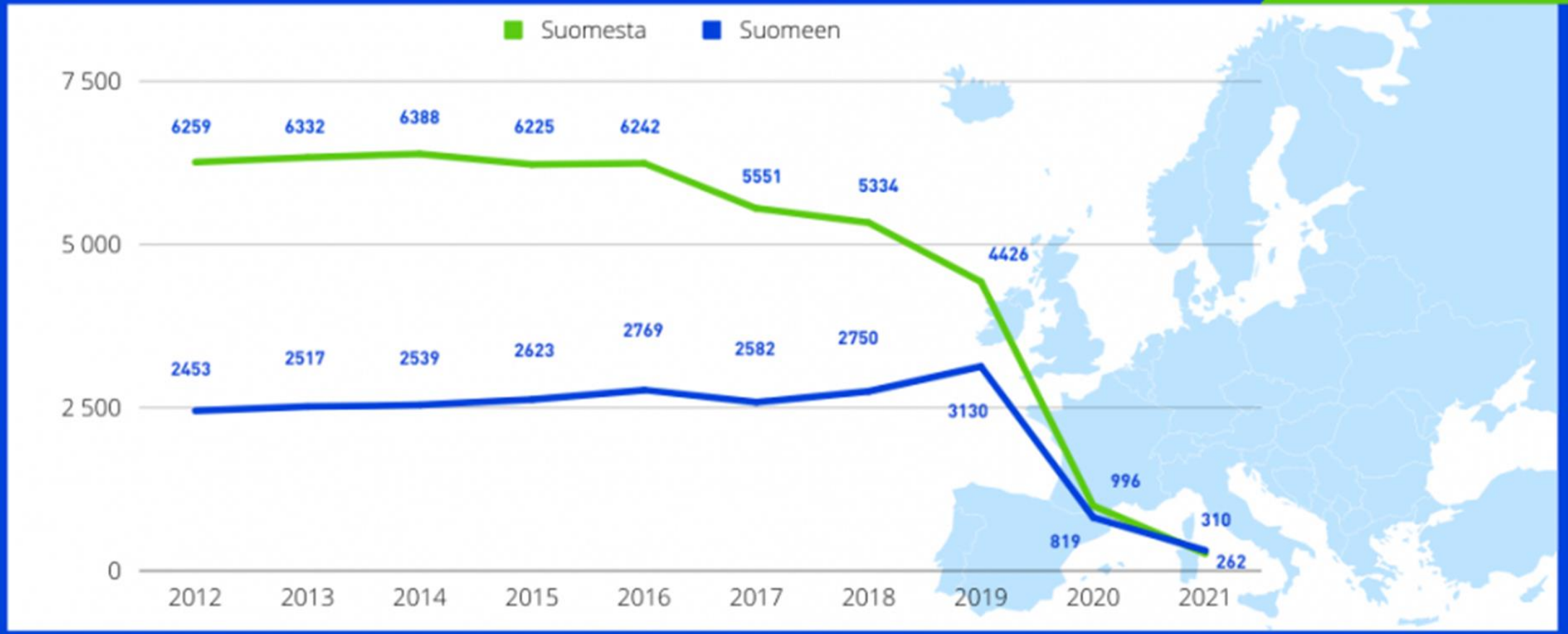
Kansainväliset liikkuvuusjaksot lukiokoulutuksessa

- Ennen pandemiaa noin 1/3 lukiolaisista osallistui kansainväliseen liikkuvuusjaksoon (<https://www.oph.fi/fi/tilastot/yleissivistavan-koulutuksen-oppilaiden-ja-opiskelijoiden-ulkomaanjaksot>)
- Oppimiseen liittyvien liikkuvuusjaksojen määrä kasvaneen pandemian aikaisesta pudotuksesta
- Erasmus+ ja Nordplus -ohjelmat tukevat myös pitkäkestoista oppilasliikkuvuutta (1kk-12kk): voi olla työharjoittelu tai vapaaehtoistyö, joka hyväksytään osaksi lukio-opintoja
- Erasmus+ ja Nordplus -ohjelmat mahdollistavat Eurooppalaisen/Pohjoismaisen työelämäyhteistyön kehittämisen organisaatioiden välillä (yhteistyöhankkeet) ja yksittäisissä organisaatioissa tai alueilla kansallisesti (liikkuvuushankkeet)

Kansainväliset liikkuvuusjaksot ammatillisessa koulutuksessa

- Erasmus+ -ohjelma on merkittävässä roolissa suomalaisen ammatillisen koulutuksen kansainvälistymisessä
 - COVID-19 pandemia on sotkenut ulkomaanjaksolle lähtevien suunnitelmia 2020-2022
- KV-toiminnan monipuolistuminen, mm. virtuaalinen- ja blended mobility on kasvanut
- Erasmus+ -rahoitus tulee kasvamaan vuosittain ohjelmakaudella 2021-2027
- Liikkuvuusluvut ovat jälleen nousussa

AMMATILLISESSA KOULUTUKSESSA OPIKSELEVIEN ULKOMAAJAKSOT SUOMESTA JA SUOMEEN 2012-2021

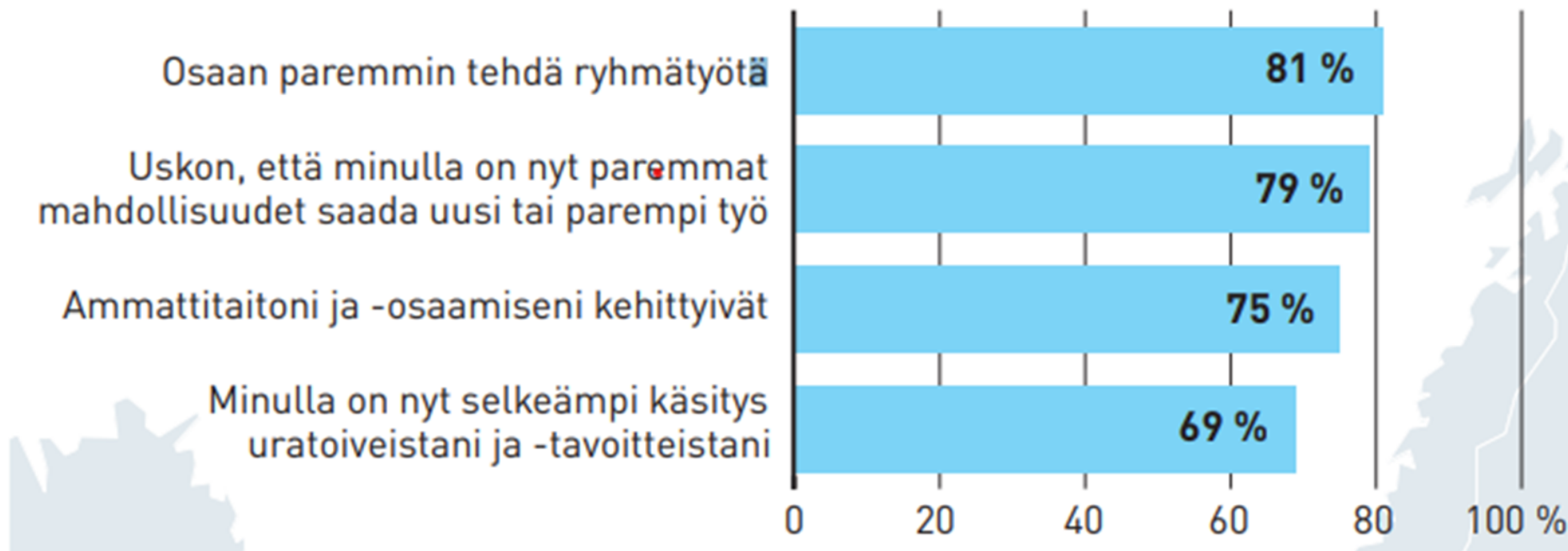

Kansainväliset liikkuvuusjaksot ammatillisessa koulutuksessa

- Ammatillisen koulutuksen liikkuvuutta tapahtuu molempiin suuntiin
 - Myös saapuvat opiskelijat uuden osaamisen mahdollistajina yrityksissä
- Lähtevät opiskelijat suorittavat pääsääntöisesti työpaikalla tapahtuvaa oppimista ulkomailla
- Paljon uusia toimintokokonaisuuksia E+ -ohjelmassa
 - Osallisuus, vihreä Erasmus+, digitaalisuus
 - Skills- ammattitaitokisat
 - Globaaliliikkuvuus

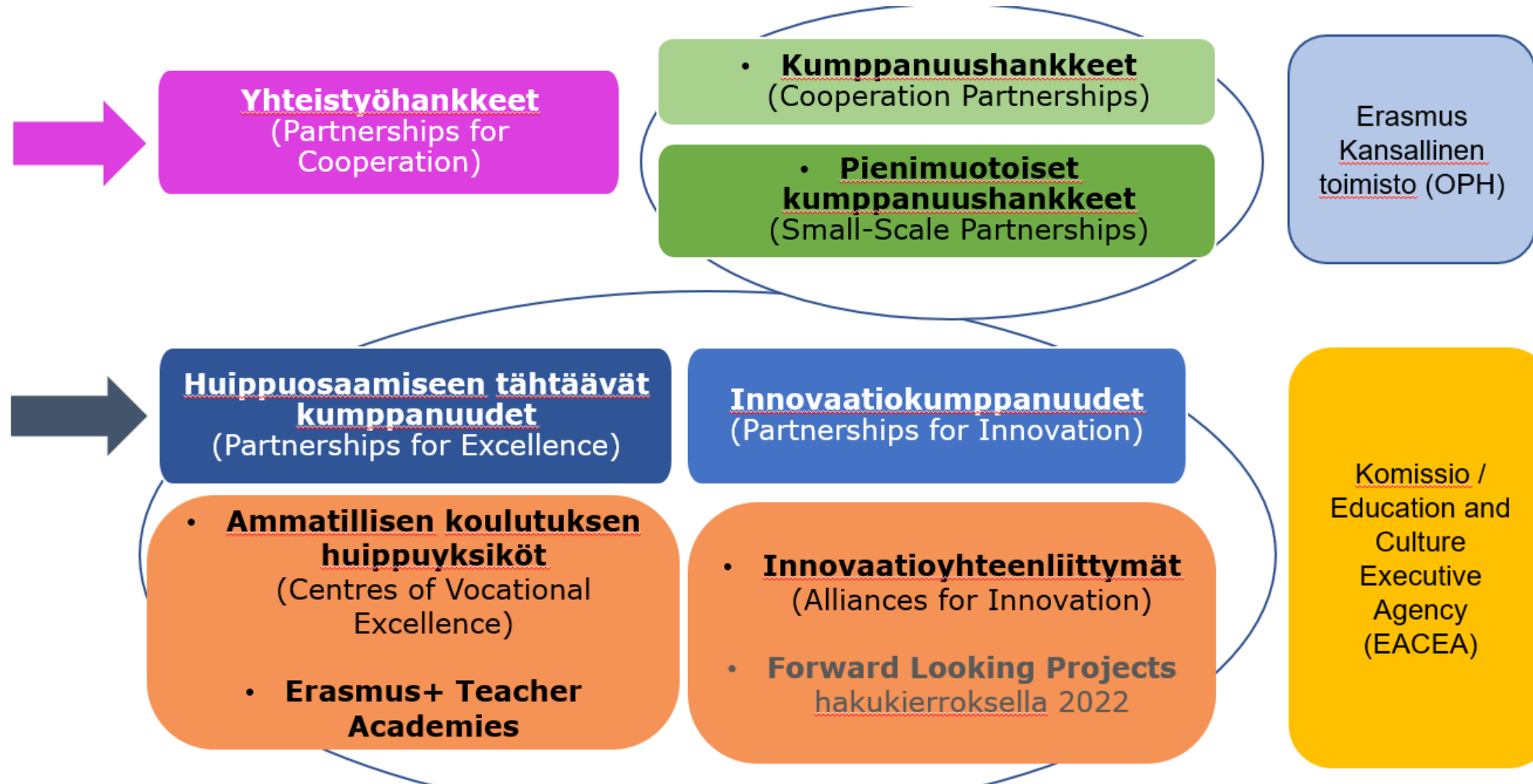
Ulkomailta palaa avarakatseisempi ja ammattitaitoisempi tiimipelaaja

TYÖELÄMÄVALMIUKSIEN VAHVISTUMINEN
(TÄYSIN TAI OSITTAIN SAMAA MIELTÄ, %)

Lähde: Fakta Express 3a, 2020

Avaintoimi 2 – Organisaatioiden ja instituutioiden välinen yhteistyö

Huippuosaamiseen tähtäävät kumppanuudet ja innovaatiokumppanuudet

Ammatillisen koulutuksen huippuyksiköt (Centres of Vocational Excellence)

- Kokoavat yhteen alueellisia kumppaneita kuten ammatillisen koulutuksen toimijoita, korkeakouluja, yrityksiä, elinkeinoelämän järjestöjä, viranomaisia yms.
- Tavoitteena tukea ammatillisen koulutuksen toimijoita mukauttamaan koulutustarjontaansa elinkeinoelämän tarpeisiin
- Vähintään 8 partneria, 4 maata
- Hankkeiden kesto 4 vuotta
- Avustus 4 M euroa/hanke (tuen osuus enintään 80% kustannuksista).

Innovaatioyhteenliittymät - Alliances for Education and Enterprises

- **Kategoria 1:** Koulutuksen (korkeakoulutus ja ammatillinen) ja yritysten väliset yhteenliittymät
- Vähintään 4 eri maata
- Kesto 2 tai 3 vuotta, avustus 1M/1,5M euroa
- **Kategoria 2:** Alakohtaisen osaamisyhteistyön yhteenliittymät
- Luodaan uusia strategisia lähestymistapoja ja yhteistyötä osaamisen kehittämiseksi tietyillä aloilla, jotka on tunnustettu Euroopan osaamisohjelmassa
- Vähintään 8 maata, 12 partneria (vähintään 5 työelämäpartneria ja vähintään 5 koulutusorganisaatiota)
- Kesto 4 vuotta, avustus 4M

Uusi kansallinen tutkinnon osa: Kansainvälissä työtehtävissä toimiminen (15 osp)

- Kaikille ammatillisille perustutkinnoille yhteinen valinnainen ammatillinen tutkinnon osa

- Ammattitaitovaatimukset:

- Valmistautuminen kansainvälisiin työtehtäviin

- Vuorovaikutus kansainvälisissä verkostoissa

- Työskentely kansainvälisessä ympäristössä

- Kansainvälisen osaamisen hyödyntäminen ja jakaminen

- Ammattitaidon osoittamistavat:

- Opiskelija osoittaa osaamisensa näytössä työskennellen kansainvälisessä ympäristössä käytännön työtehtävissä tai projekteissa.

- Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

Kohtaantotilastot ja ennakointi

A decorative graphic consisting of two thick, wavy lines. One line is blue and the other is green. They overlap and curve across the bottom and right sides of the slide, creating a dynamic, abstract shape.

Työvoimatiekartta –hanke (TEM)

- Hankkeessa etsitään toimia, joilla avoimet työpaikat ja työttömät työnhakijat saadaan paremmin löytämään toisensa. Nämä työmarkkinoiden kohtaantoa parantavat toimet ovat tärkeitä, jotta voimme kohentaa työllisyyttä, tukea yritysten kasvua ja vahvistaa hyvinvointivaltion rahoituspohjaa.
- Työvoimatiekartta-hankkeessa selvitetään myös sitä, miten paljon Suomi tarvitsee työ- ja koulutusperäistä maahanmuuttoa, jotta yritykset varmasti löytävät tarvitsemansa osaajat.
- Työssä hyödynnetään mahdollisimman laajasti dataa ja aiempaa tutkimustietoa, jotta työvoiman tarjonnasta ja kysynnästä saadaan mahdollisimman tarkka ja ajantasainen kuva. Tiekartat tehdään tiiviissä yhteistyössä Jatkuvan oppimisen palvelukeskus JOTPA:n sekä työnantaja- ja tekijäliittojen kanssa.
- Työvoimakartan datan avulla voi tarkastella eri ammattien työmarkkinatilannetta sekä koko maassa että maakunnittain.

- <https://tem.fi/tyovoimatiekartat>

Työvoimatietokartan data

Automaattinen tallennus tyovoimatietokartat_data20220912 (4).xlsx Hae (Alt+Q) Nyyssölä Kari (OPH) NK

Tiedosto Aloitus Lisää Sivun asettelu Kaavat Tiedot Tarkista Näytä Ohje

Liitä Leikepöytä Fontti Tasaus Numero Tyyli Solut Muokkaus Luottamuksellisuus

G99 2,5746327594377%

MAAKUNTA	TOIMIALARYHMÄ	AMMATTI	Työvoima (tietosuojattu)	Avoimet työpaikat laskentapäivänä (12 kk) KA, painotettu	Vakanssiaste	0-2 työttömyysaste	E - 0-2 työttömyysaste	Vuokratyö TAI ei-kokoaikatyö TAI lyhyt määräaikainen, (m	
MAAKUNNAT TOIMIALAT YHTEENSÄ			2 515 655	106 364	4 %	8 %	15 362	58 %	
Solu on maalattu, jos arvo kuuluu muuttujasta riippuen ylimpään/alimpaan neljännekseen. Tiedot ovat liukuvia keskiarvoja ajalta 2021/6-2022/5.			TYÖVOIMA + AVOIMET TYÖPAIKAT			TYÖVOIMAN SAAT			
Koko maa (työvoima väh. 500)	Uusimaa (työvoima väh. 100)	Muu Suomi (työvoima väh. 100)				Soveltuvaa työvoimaa ei ole saatavilla työttömien reservistä			
			Avoimet työpaikat laskentapäivänä (12 kk)			Työvoimapolun volyyymi (laskennallinen arvio)			
			Epätyyppisten työsuhteiden suuri osuus						
MAAKUNTA	TOIMIALARYHMÄ	AMMATTI	Työvoima (tietosuojattu)	Avoimet työpaikat laskentapäivänä (12 kk) KA, painotettu	Vakanssiaste	0-2 työttömyysaste	E - 0-2 työttömyysaste	Vuokratyö TAI ei-kokoaikatyö TAI lyhyt määräaikainen, (m	
20	Koko maa	7. Sosiaali-, terveys- ja hyvinvointiala	3221 Sairaanhoidajat ym.	75 378	3 665	5 %	2 %	2 482	39 %
36	Koko maa	7. Sosiaali-, terveys- ja hyvinvointiala	5321 Lähihoidajat	83 612	7 029	8 %	6 %	2 150	44 %
55	Koko maa	7. Sosiaali-, terveys- ja hyvinvointiala	5322 Kodinhoitajat (kotipalvelutoiminta)	45 203	2 324	5 %	3 %	991	79 %
60	Koko maa	8. Teknologiateollisuus ja -palvelut	2512 Sovellussuunnittelijat	32 642	1 861	6 %	3 %	765	21 %
80	Koko maa	8. Teknologiateollisuus ja -palvelut	2519 Muut ohjelmisto- ja sovelluskehittäjät	4 757	1 018	19 %	6 %	746	24 %
99	Koko maa	2. Liiketoiminta ja hallinto	5244 Puhelin- ja asiakaspalvelukeskusten myyjät	6 862	770	10 %	3 %	593	19 %
118	Koko maa	2. Liiketoiminta ja hallinto	3322 Myyntiedustajat	42 441	2 522	6 %	5 %	549	40 %
138	Koko maa	8. Teknologiateollisuus ja -palvelut	8211 Konepaja- ja metallituotteiden kokoonpanijat	11 834	2 003	16 %	13 %	470	67 %
161	Koko maa	7. Sosiaali-, terveys- ja hyvinvointiala	2211 Yleislääkärit	7 823	511	6 %	1 %	397	8 %
180	Koko maa	6. Rakennettu ympäristö	5414 Vartijat	12 096	1 477	12 %	9 %	357	61 %

Taulukko Käyttöohje & menetelmäseloste

Valmis Suodatustila

Kirjoita tähän hakeaksesi kohteista

8.15 21.11.2022

Työvoimatiekartan data

Automaattinen tallennus tyovoimatiekartat_data20220912 (2).xlsx Hae (Alt+Q) Nyyssölä Kari (OPH) NK

Tiedosto Aloitus Lisää Sivun asettelu Kaavat Tiedot Tarkista Näytä Ohje

Liitä Leikepöytä Fontti Tasaus Numero Tyyliin Muotoile Soluun Laskenta Muokkaa

G99 2,5746327594377%

A	B	C	G	H	I	J	K	L	M	N	O	
1	NTOI AMMATIT YHTEENSÄ		8 %	15 362	58 %	5	23 %	15 %	7 %	7 %	12 947	
2	Tiedot on määritetty, jos arvo kuuluu muuttujasta riippuen ylimpään/alimpaan neljännekseen. Tiedot ovat liukuvia keskiarvoja ajalta 2021/6-2022/5.		TYÖVOIMAN SAATAVUUSONGELMIEN FAKTORIT								TYÖPERÄINEN MAAHANMUUTTO	
3	Muu Suomi (työvoima väh. 100)		Soveltuvaa työvoimaa ei ole saatavilla työttömien reservistä	Työvoimapolun volyyymi (laskennallinen arvio)	Epättyypillisten työsuhteiden suuri osuus	Palkkataso	Työvoimalla paljon työkyvyn riskitekijöitä	Työvoiman koulutus tai kielitaito riittämätön	Rekrytointiin liittyvät ongelmat	Ammatin kyky vastaanottaa ulkomaalaistaustaista työvoimaa (koko maa)	"Ulkomaisen työvoiman potentiaali"	
4	AMMATTI		0-2 työttömyysriskin työttömyysaste	E - 0-2 työttömyysriskin työttömät	Vuokratyö TAI ei-kokoaikatyö TAI lyhyt määräaikainen, ...	Palkkadesiili (mediaanituntipalkki)	Työkykyriskien osuus	Osaamisriskien osuus	Kohtaanto-ongelma (etäisyys origosta)	Ulkomaalaistaustaisten osuus työllisistä	(N*2)*E	
20	Ki.7. So	3221 Sairaanhoidajat ym.	2 %	2 482	39 %	6	23 %	16 %	4 %	3 %	247	
36	Ki.7. So	5321 Lähihoitajat	6 %	2 150	44 %	4	18 %	13 %	7 %	8 %	1 063	
55	Ki.7. So	5322 Kodinhoitajat (kotipalvelutoiminta)	3 %	991	79 %	3	32 %	40 %	4 %	8 %	359	
60	Ki.8. Te	2512 Sovellussuunnittelijat	3 %	765	21 %	9	27 %	15 %	5 %	11 %	426	
80	Ki.8. Te	2519 Muut ohjelmisto- ja sovelluskehittäjät	6 %	746	24 %	9	19 %	26 %	14 %	13 %	262	
99	Ki.2. Lii	5244 Puhelin- ja asiakaspalvelukeskusten myyjä	3 %	593	19 %	2	22 %	1 %	8 %	3 %	50	
118	Ki.2. Lii	3322 Myyntiedustajat	5 %	549	40 %	8	31 %	25 %	6 %	4 %	177	
138	Ki.8. Te	8211 Konepaja- ja metallituotteiden kokoonpani	13 %	470	67 %	3	28 %	7 %	15 %	9 %	372	

Taulukko Käyttöohje & menetelmäseloste

Valmis Suodatustila

Kirjoita tähän hakeaksesi kohteista

0°C 9.12 16.11.2022

Työvoimatiekartta

- Tarkastelu valtakunnan tasolla ja maakunnittain
- Mukana noin 400 ammattia
- Työvoima + avoimet työpaikat sekä vakanssiaste

Työvoiman saavuttavuus

- Soveltuvaa työvoimaa ei saatavissa työttömien reservistä -osuus
- Työvoimapulan volyymi
- Työvoima saatavuus ja faktorit
 - Epätyypillisen työvoiman suuri osuus
 - Palkkataso
 - Työvoimalla paljon työkyvyn riskitekijöitä
 - Työvoiman koulutus tai kielitaito riittämätön
 - Rekrytointiin liittyvät ongelmat

Työperäinen maahanmuutto

- Ammatin kyky vastaanottaa ulkomaalaistaustaista työvoimaa
- "Ulkomaalaisen työvoima potentiaali

Opetushallitus ennakoi keskipitkän aikavälin osaamis- ja koulutustarpeita kohtaantonäkökulmasta

- Opetushallitus ennakoi osaamis- ja koulutustarpeita yhdessä Osaamisen ennakointifoorumin kanssa
- Keskipitkän aikavälin (5 – 9 vuotta) kohtaannon ennakointi.
 - Ennakoidaan työvoiman osaamis- ja koulutustarpeita ja arvioidaan työvoiman tarjontapotentiaalia.
 - Ennakoidaan työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa sekä mietitään keinoja kohtaannon parantamiseksi.
- Tuloksia keväällä 2023
- Aiempaa ennakointitietoa löytyy <https://www.oph.fi/fi/palvelut/tietopalvelut/ennakointi/ennakointituloksia>

Keskustelua

- 1) Mitä oppilaitokset tekevät ennen oppijan työpaikalle tuloa
- 2) Mitä työpaikoilla tehdään oppijan ohjaamisen tukemiseksi
- 3) Mitkä ovat työelämäyhteistyön keskeiset kehittämistarpeet

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos!

**Jatketaan yhteistä
keskustelua**

www.oph.fi

